

CYNGOR SIR YNYS MON	
Pwyllgor:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	4 Tachwedd 2025
Teitl yr adroddiad:	Amseru Cyfarfodydd y Cyngor - casgliadau
Pwrpas yr adroddiad:	Cael cytundeb y pwyllgor i'r argymhellion ar y ffordd ymlaen.
Awdur:	Dyfan Sion, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

Cefndir

1. Yn unol â'r canllawiau statudol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru dan Adran 6(1) Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, rhaid i'r Cyngor gynnal arolwg ymhlith yr Aelodau o ran amseru ei gyfarfodydd. Dylai pob awdurdod lleol adolygu amseroedd cychwyn cyfarfodydd o leiaf unwaith y tymor, gorau oll petai hynny'n fuan ar ôl ethol Cyngor newydd.
2. Ymgynghorwyd gyda aelodau ar amseru cyfarfodydd yn ystod hydref 2022, felly mae'r angen i adolygu'r trefniadau yn ystod tymor y Cyngor hwn wedi ei gyfarch. Ers hynny fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau statudol i gynorthwyo Cyngorau ar fodloni gofynion Mesur Llywodraeth Leol 2011 a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau 2021. Mae'r canllawiau yn cynnwys rhagor o wybodaeth am drefniadau cyfarfodydd, felly cytunodd y Pwyllgor yn ei gyfarfod ym mis Mehefin i swyddogion ymgynghori gyda aelodau unwaith eto.

Cyd-destun

3. Mae'r pwyllgorau a'r cyfarfodydd a nodir yn yr adroddiad hwn yn cynnwys y Cyngor llawn a phob pwyllgor ffurfiol a sefydlwyd dan bwerau a ddirprwywyd gan y Cyngor. Nid yw cyfarfodydd eraill fel sesiynau briffio, paneli craffu a chyfarfodydd paratoi yn cael eu cynnwys, ond bydd yr egwyddorion yn cael eu cymhwyso cyn belled ag y bo'n bosibl.

Ymatebion

4. Dosbarthwyd yr holiadur i'r holl aelodau etholedig ac aelodau lleyg ar 13 Awst, a gofynnwyd am ymatebion erbyn 19 Medi. Anfonwyd atgoffwr i'r aelodau ar 9 Medi. Mae copi o'r ffurflen ynghlwm yn atodiad A.

5. Derbyniwyd 26 o ymatebion i gyd. Tri ymateb gan aelodau lleyg a 23 gan aelodau etholedig. Mae hynny'n gyfran cymharol uchel o ymatebion (66% o aelodau etholedig) ac yn sail ddigonol i ddod i gasgliadau.
6. Gofynnwyd i aelodau nodi eu dewis yn nhrefn blaenoriaeth 1 i 4. Rhoddir dadansoddiad o'r ymatebion isod.

Pwyllgor	Adborth yn nhrefn y dewis a ffefrir	Nifer sy'n ffafrio'r amser fel dewis cyntaf
Cyngor Sir		
10yb	3	5
1yh	1	9
2yh	2	6
6yh	4	0
Pwyllgor Gwaith		
10yb	1	10
2yh	2	4
4yh	3	1
6yh	4	0

Pwyllgorau Craffu		
10yb	2	6
2yh	1	11
4yh	3	1
6yh	4	0

Pwyllgorau Lled-farnwrol (yn cynnwys Cynllunio, Archwilio a Democrataidd)		
10yb	2	1
1yh / 2yh	1	12
4yh	3	0
6yh	4	0

Pwyllgorau eraill (yn cynnwys Safonau, CYS, a Polisi Cynllunio)		
10yb	2	8
2yh	1	10
4yh	3	1
6yh	4	0

7. Derbyniwyd nifer o sylwadau hefyd, gellir eu crynhoi i'r penawdau canlynol:

Hyd y cyfarfodydd – rhai yn awgrymu na ddylai cyfarfodydd barhau mwy na 2 awr, eraill o'r farn bod hyd at 3 awr yn rhesymol. Awgrymwyd dylid cael toriad o 5 munud ar ôl 2 awr.

Amseru – roedd nifer o aelodau yn gwrthwynebu cyfarfodydd am 6yh oherwydd gofynion eraill yn y gymuned / etholaeth, e.e. cynghorau cymuned, cyfarfodydd llywodraethwyr ysgol ayyb. Er hynny, gwnaethpwyd un sylw bod cyfarfodydd bore neu cyfarfodydd am 6yh yn well i aelodau sy'n gweithio neu sydd efo plant oed ysgol. Roedd nifer o blaid cadw cyfarfodydd i ddydd Mawrth i dydd Iau os yn bosibl. Amlygodd rhai aelodau eu bod yn ffafrio cychwyn cyfarfodydd bore yn gynt (9 neu 9.30) a cyfarfodydd prynhawn yn gynt (1 neu 1.30).

Dim newid – Amlygodd rhai aelodau eu bod yn fodlon efo'r drefn bresennol ac nad oedd angen newid.

Casgliadau

8. Roedd mwyafrif bychan o blaid symud amser cychwyn y Cyngor Sir o 2yp i 1yp. Cychwyn am 2yp oedd yr ail opsiwn mwyaf poblogaidd.
9. Roedd mwyafrif sylweddol o blaid cadw at y trefniadau cyfredol efo'r Pwyllgor Gwaith (cychwyn am 10yb), y Pwyllgorau Craffu (cychwyn am 2yh), Pwyllgor Cynllunio (cychwyn am 1yp), Pwyllgor Archwilio (cychwyn am 2yp) a'r Pwyllgor Democrataidd cychwyn am 2yp).
10. Roedd barn gymysg ar bwyllgorau eraill, gyda mwyafrif bychan o blaid cychwyn am 2yp, ond yr opsiwn o gychwyn am 10yb yn dderbyniol hefyd. Gan fod y ddau opsiwn (10 a 2) yn ymddangos yn dderbyniol i aelodau, rhoddir hynny yr hyblygrwydd i ni ddefnyddio'r naill slot neu'r llall wrth drefnu cyfarfodydd.

Cydraddoldeb

11. Gofynnwyd i gadw cyfarfodydd i ddydd Mawrth i ddydd Iau er mwyn hwyluso trefniadau gwaith a gofalu. Hefyd mae cyfarfodydd aml-leoliad yn galluogi rhai aelodau ymuno o bell, ble byddai'n anodd iddynt wneud fel arall. Gwnaethpwyd un sylw ynglŷn a'r angen i geisio sicrhau bod amseriad cyfarfodydd yn y dyfodol yn hwyluso denu aelodau iau, oed gwaith i'r Cyngor.
12. Mae'n bosibl i aelodau hawlio am gostau gofal ychwanegol a ysgwyddir ganddynt i'w galluogi i gyflawni eu rôl. Rhaid i'r Cyngor ddarparu taliad tuag at gostau dilys / angenrheidiol gofal plant neu oedolion dibynnol.

Argymhellion

13. Gofynnir i'r Pwyllgor:

- a. roi sylw dyledus i ganfyddiadau'r ymgynghoriad
- b. gefnogi symud amser cychwyn cyfarfodydd y Cyngor Sir o 2yh i 1yh ar gyfer blwyddyn ddinesig 26/27 ymlaen. Bydd hyn yn benderfyniad i'r Cyngor Sir yn ei gyfarfod ym mis Mai 2026.
- c. awdurdodi'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd i atgoffa aelodau o'r gallu i hawlio costau gofal.
- d. nodi y bydd angen adolygiad pellach o amseroedd cyfarfodydd yn fuan ar ôl etholiadau Llywodraeth Leol 2027.

Atodiad A / Appendix A

Amseriad Cyfarfodydd / Timing of Meetings

Enw / Name _____

1. Gofynnir i Aelodau nodi eu dewis (yn nhrefn blaenoriaeth 1,2,3, a 4) a hefyd nodi unrhyw sylwadau ychwanegol / Members are requested to note their preferences (in priority order 1,2,3, and 4) and include any other comments.

A - Cyfarfodydd y Cyngor / Council Meetings				Sylwadau Ychwanegol / Additional Comments
10.00 a.m.	2.00 p.m.	4.00 p.m.	6.00 p.m.	
B - Pwyllgor Gwaith / Executive Meetings				
10.00 a.m.	2.00 p.m.	4.00 p.m.	6.00 p.m.	
C - Pwyllgorau Craffu / Scrutiny Committees				
10.00 a.m.	2.00 p.m.	4.00 p.m.	6.00 p.m.	

Ch - Pwyllgorau Lled-Farnwrol – Cynllunio, Awdit, Democrataidd, Penodiadau, Apeliadau, Trwyddedu, Ymchwilio, Disgyblu, Quasi-Judicial Committees – Planning, Audit, Democratic, Appointments, Appeals, Licensing, Investigation, Disciplinary				
10.00 a.m.	2.00 p.m. (1.00 p.m. Cynllunio / Planning)	4.00 p.m.	6.00 p.m.	
D – Pwyllgorau eraill – CYS, Polisi Cynllunio, Safonau, Is-Bwyllgor Indemnïadau Other Committees – SAC, Planning Policy, Standards, Indemnities sub-Committees				
10.00 a.m.	2.00 p.m.	4.00 p.m.	6.00 p.m.	

2. Gofynnir i Aelodau nodi unrhyw sylwadau am hyd cyfarfodydd / Members are asked to note any comments about the length of meetings.

Sylwadau / Comments

3. Gofynnir i Aelodau nodi unrhyw sylwadau am adegau penodol sy'n achosi trafferthion iddynt o safbwynt nodweddion penodol, fel oedran, rhyw, crefydd, cyfrifoldebau gofalu neu fod mewn cyflogaeth. / Members are asked to note any comments about specific times that cause difficulties with particular characteristics, such as age, gender, religion, having caring responsibilities or being in employment.

Sylwadau / Comments